

Bedrijfsvoering
Financiën

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Stein Noij/Manus Twisk

Telefoon
14 010

E-mail
info@lansingerland.nl

Website
www.lansingerland.nl

Aan de leden van de Gemeenteraad

Verzenddatum 25 maart 2021
Ons kenmerk U21.01749
Uw brief van

Onderwerp **Achtergrondinformatie traject
Kadernota 2022**

Geachte leden van de Raad,

Op 9 maart jl. is het College van B&W bijeengekomen in een retraite ten behoeve van het traject van de Kadernota 2022. Onder begeleiding van een externe procesbegeleider is gesproken over de financiële opgave waar de gemeente Lansingerland de komende begrotingscyclus voor staat. Op basis van de huidige inzichten bedraagt de ombuigingsopgave € 3,0 miljoen structureel vanaf 2022. In deze brief willen wij u de huidige context schetsen. U ontvangt hierbij tevens de achtergrondinformatie over oplossingsrichtingen die ons is aangereikt voor de retraite. Dit zijn instrumenten waaraan gedacht kan worden om de financiële opgave te tackelen en die ons helpen om te komen tot een integrale afweging: namelijk de 'sjablonen per beleidsveld' met relevante informatie waaronder benchmarkgegevens (T21.02748) en 'formats van begrotingsknoppen' (T21.02747). Door deze informatie in een vroeg stadium met u te delen wordt invulling gegeven aan uw wens om in het traject van de kadernota door het college te worden meegenomen in het proces van inhoudelijke financiële oplossingen. Deze wens is expliciet vastgelegd in de motie "Proces bezuinigingsscenario's 2021 starten voor de kadernota" (M2020-017); ook hebben wij toegezegd met u vòòr de kadernota in gesprek te gaan over de door te voeren bezuinigingen aan de hand van technische briefing, benchmark en beeldvorming (T2020-060).

Retraite van 9 maart

Onder leiding van Maarten van Poelgeest is het College van B&W op 9 maart jl. bijeengekomen om de financiële opgave waar de gemeente Lansingerland vanaf 2022 voor staat te bespreken. De retraite had tot doel te komen tot politieke keuzes waarmee richting zou worden gegeven om de begroting in 2022 structureel sluitend te krijgen. Voorafgaand aan de retraite hebben wij een 16-tal uitgangspunten geformuleerd waarbij wij de eerste -een structureel sluitende begroting vanaf 2022- het meest zwaarwegende uitgangspunt vinden. In die hoedanigheid is er door het college gezocht naar oplossingsrichtingen om het financiële tekort van € 3,0 miljoen in 2022

structureel op te lossen. Dit heeft ‘gericht huiswerk’ opgeleverd voor de ambtelijk organisatie, waarmee de volgende stappen in het traject naar de kadernota kunnen worden gezet.

Het voorlopig meerjarig begrotingssaldo is als volgt:

Kadernota 2022-2025				
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025
Beginstand begroting 2022-2025	-835	-2.512	-2.281	-2.177
<u>Autonome ontwikkelingen</u>				
Decembercirculaire 2020	162	215	225	225
Indexatie budgetten (1,6%)	-472	-461	-461	-461
Indexatie verbonden partijen (1,9%)	-45	-45	-45	-45
Nieuwe CAO (2% van € 30 mln.)	-600	-600	-600	-600
Compensatie nieuwe CAO uit gemeentefonds	600	600	600	600
<u>Algemene mutaties</u>				
Nog te dekken BTW leerlingenvervoer	-90	-90	-90	-90
Aanpassing formatie aan huidige taken	-1.447	-1.447	-1.447	-1.447
<u>Structurele componenten</u>				
Landelijke ontwikkeling Jeugd en compensatie van het Rijk	0	869	869	869
Slotwijziging: Wmo	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100
<u>Stelposten</u>				
Algemene uitkering indexatie prijspeil 2021 naar 2022	1.115	1.115	1.115	1.115
Onvoorzien	-15	-16	-18	-19
Stelpost MIP (haalbaarheid investeringen)	-250	-250	-250	-250
Voorlopig nieuw begrotingssaldo	-2.977	-3.722	-3.483	-3.380

Bovenstaande financiële opgave van € 3,0 miljoen is de stand op basis van de huidige inzichten en onder voorbehoud van verschillende PM-posten die dit bedrag zowel positief als negatief kunnen beïnvloeden. Zo is bijvoorbeeld nog niet duidelijk welk effect de Meicirculaire zal hebben; wel hebben we alvast onze inschatting opgenomen van de indexatie prijspeil en de compensatie voor de nog af te sluiten CAO 2021 en verder. Ook is het nog goed mogelijk dat wij de ramingen van de Wmo moeten bijstellen; we weten echter nog niet in welke mate dat zal uitpakken. Op grond van de ontwikkeling uit de afgelopen jaren zien we ten minste een forse stijging van € 1,1 miljoen. Vooralsnog denken wij dat een ombuiging van € 3,0 miljoen een realistische weergave is van de financiële opgave waar onze gemeente in de komende begrotingscyclus voor staat. Als die ombuiging vanaf 2022 gerealiseerd wordt, betekent dat tevens dat de resterende tekorten in 2023 en verder aanzienlijk beperkt worden.

Instrumenten als hulpmiddel bij de besluitvorming

Ter voorbereiding op de retraits is per afzonderlijk beleidsveld in kaart gebracht welke besparingsmaatregelen er mogelijk zijn (technisch, juridisch, bestuurlijk, financieel flexibel). Deze mogelijke besparingen noemen we 'begrotingsknoppen', daar waaraan gedraaid kan worden met verschillende standen: het volledig schrappen van een budget, een grote dan wel kleine ombuiging, of een beleidsintensivering hetgeen extra budget kost in plaats van dat het een besparing oplevert. De begrotingsknoppen zijn per beleidsveld geclusterd in een sjabloon dat een nadere context geeft: in welke financiële verhouding staat het beleidsveld ten opzichte van het begrotingstotaal en in welke mate is er sprake van budgetflexibiliteit. Ook zijn daarin benchmarkgegevens opgenomen. Deze sjablonen vindt u in de bijlage bij deze brief (T21.02748). De begrotingsknoppen zijn in een format voorzien van nadere context en achtergrondinformatie. Deze uitgewerkte formats zijn eveneens als bijlage bij deze brief opgenomen (T21.02747). Sjablonen en begrotingsknoppen bevatten objectieve informatie zonder beleidsvoorkeuren en vormen het instrumentarium om tot keuzes te kunnen komen.

Over benchmarkgegevens is veel te zeggen. De relevante benchmarkgegevens in elk sjabloon hebben alleen als doel om de situatie in Lansingerland in een zekere context te zetten en zijn in die zin slechts ondersteunend. Zo heeft het college dit materiaal ook gebruikt: we hebben geen discussie gevoerd over nut & noodzaak of over juistheid & onjuistheid. Wel zien we hoe Lansingerland er grosso modo voor staat in vergelijking met andere gemeenten/organisaties. Volledigheidshalve geven we hier een nadere duiding. Voor de benchmark zijn per beleidsveld de begrote lasten (en baten) per inwoner in 2021 vergeleken met een aantal vergelijkingsgroepen, gebaseerd op informatie van de website www.findo.nl. Zo is er vergeleken met het gemiddelde van de gemeenten met inwonersaantallen tussen de 50.000-100.000 inwoners, het gemiddelde van de Rijnmond-gemeenten (en gemeente Zuidplas), het gemiddelde van de Provincie Zuid-Holland en het gemiddelde van heel Nederland. Daarnaast is een 'eigen' vergelijkingsgroep opgebouwd (benchmark).

Deze is als volgt bepaald (om tot vergelijkbare gemeenten te komen):

1. Gemeenten met inwonersaantallen tussen de 50.000-100.000;
2. Van deze gemeenten minimaal percentage jongeren/kinderen (tot 20 jaar) van 20% (Lansingerland zit op 24% en daarmee in de top 4 van Nederland);
3. Van deze gemeenten een percentage minderheden tussen de 5% en 10% (Lansingerland zit op 7,5%);
4. Van deze gemeenten een percentage bijstandsgerechtigden van max. 1,5%.

Voor de eigen benchmark resteren er dan 15 gemeenten (incl. Lansingerland) die o.b.v. een aantal 'dominante' sociale kenmerken vergelijkbaar zijn.

Naast de lasten en baten per beleidsveld is ook het aantal Fte per beleidsveld in Lansingerland ten opzicht van andere gemeenten met elkaar vergeleken. Hiervoor is een benchmark van adviesbureau Berenschot gebruikt.

Met de sjablonen, begrotingsknoppen en benchmarkgegevens had het college een handzaam instrumentarium in handen om tijdens de retraits op 9 maart sturing te geven aan oplossingsrichtingen voor de financiële opgave van onze gemeente. Dit instrumentarium wil het college de raad niet onthouden.

Vervolgtraject

In het traject naar de Kadernota 2022 hanteren wij het uitgangspunt 'van grof naar fijn'. Als uitkomst van de retraite van 9 maart jl. heeft het college zich gecommitteerd aan oplossings-richtingen op het niveau van beleidsvelden om de financiële opgave op lossen. Dit betreffen zowel bezuinigingen aan de lastenkant als meer opbrengsten aan de batenkant. Ambtelijk worden er de komende weken voorstellen uitgewerkt op het niveau van de begrotingsknoppen die ten minste een bedrag van € 100.000 (of veelvoud) opleveren. Afgesproken is dat het in dit stadium in beginsel niet de bedoeling is te komen met 'sprokkellijstjes' van veel kleine bedragen: politieke keuzes bepalen de richting! Deze voorstellen worden aan het college voorgelegd bij de tweede retraite in het traject van de kadernota. Die vindt eind april plaats. Het college heeft het voornemen om de oplossingsrichtingen met de raad te delen en die te laten toelichten in een extra beeldvormende avond. Op basis van de uitgewerkte voorstellen kunnen we een integrale afweging maken om te komen tot een structureel sluitend beeld vanaf 2022. Dat resultaat wordt vervolgens vertaald naar het boekwerk van de kadernota, dat rond 2 juni a.s. zal worden gepubliceerd. Zoals gebruikelijk volgt er dan een beeldvormende avond waar technische vragen beantwoord kunnen worden. Na behandeling in de Commissie is het aan u om in de raadsvergadering van 8 juli a.s. de kaders vast te stellen voor de Begroting 2022-2025.

De bestuurlijke planning van het traject van de Kadernota 2022 is als volgt:

Activiteit	Wanneer
Eerste retraite	9 maart
Beeldvormende avond financiële opgave en context	24 maart
Tweede retraite	eind april
Raadsbrief oplossingsrichtingen	begin mei
Beeldvormende avond oplossingsrichtingen	nog te plannen
Beeldvormende avond over methodiek MIP	nog te plannen
Publicatie Kadernota 2022	2 juni
Beeldvormende avond/technische vragen Kadernota	16 juni
Behandeling kadernota in Commissie	23 juni
Behandeling en vaststellen Kadernota 2022 in Raad	8 juli

Tot slot

In deze informerende brief geven wij u de context van de financiële opgave waar Lansingerland op dit moment voor staat. De sjablonen, begrotingsknoppen en benchmarkgegevens zijn de instrumenten die het college heeft kunnen gebruiken om oplossingsrichtingen te vinden voor deze financiële opgave. Voorts laten wij een schets zien van de bestuurlijke planning zoals wij die voor ogen hebben. Het college kiest ervoor hierbij transparant te zijn en de door ons gebruikte informatie ook met u te delen. Samen met de beeldvormende avond van 24 maart jl. waarvan de presentatie is bijgevoegd (T21.02806), geeft het college hiermee nadrukkelijk gehoor aan uw behoefte om aan de voorkant van het traject van de Kadernota 2022 te worden meegenomen in het proces van ombuigingsmogelijkheden.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop followed by a horizontal stroke and a small vertical stroke.

Lucas Vokurka
Secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a large 'P' followed by a series of horizontal and diagonal strokes.

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlagen:

1. Sjablonen per beleidsveld, T21.02748
2. Formats met achtergrondinformatie bij de begrotingsknoppen, T21.02747
3. Presentatie beeldvormende avond d.d. 24 maart 2021, T21.02806